

Kuva: Anne Raunio

Luonnehdinta

Dyynit syntyvät tuulen liikuttaessa ja kasatessa hiekkaa, ja ne muodostavat merenrannoille yleensä useista dyynityypeistä koostuvia kehityssarjoja. Dyynien kosteat soistuneet painanteet ovat selvärajaisia pieniä laikkuja, jotka sijaitsevat yleensä 'kiinteiden, ruohokasvillisuuden peittämien dyynien' (eli harmaiden dyynien) väleissä. Dyynien kosteita, soistuneita painanteita on kahden tyyppisiä: kausikosteita painanteita tai pysyvästi kosteita, jopa avovetisiä lampareita. Kausikosteet painanteet ovat muuta dyynipintaa alempana olevia tasapohjaisia altaita, jotka ovat pohjavesivaikutteisia, mutteivät nimestään huolimatta välttämättä soistuneita. Ne voivat kuivina jaksoina olla täysin kuivia, eikä niissä välttämättä ole lainkaan suosammalia.

Kausikosteiden painanteiden kasvillisuutta luonnehtii tyyppillisesti yhtenäinen sammalpeite (mm. rahatusammalia ja kangaskarhunsammalta). Myös heiniä ja ruohoja esiintyy (mm. kihokkeja, merivihvilää, punanataa), joskus myös matalia pensaita (hanhenpaju, suomyrtti). Pysyvästi kosteissa lampareissa ja soistumisissa on sara- tai ruokovaltaista kasvillisuutta.

Dyynien kosteiden soistuneiden painanteiden luontotilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat kasvillisuuden avoimuus (puuston puuttuminen) ja tyyppillinen lajikoostumus, maaston kulumattomuus sekä ojitamattomuus. Esiintymän arvoa nostaa, jos luontotyyppi on osa luontaista dyynien kehityssarjaa.

Levinneisyys

Dyynien kosteita soistuneita painanteita on paikoitain Suomen rannikolla, pääasiassa laajoilla rannikkodyynialueilla mm. Hailuodossa, Kalajoella, Kokolan Vattajalla, Uudessakaarlepyyssä ja Porin Yterissä.

Nykytila ja uhkatekijät

Dyynien kosteiden soistuneiden painanteiden pinta-ala on vähentynyt mm. kuivatusten vuoksi. Tämä dyynityyppi myös metsitty helposti. Erityisesti metsittyminen on uhka myös tulevaisuudessa yleisen rehevöitymiskehityksen myötä.